

ШУМЕНСКА ПОЩА

ВЕСТНИКЪ ЗА КУЛТУРА, СТОПАНСТВО И ОБЩЕСТВЕННОСТ
УРЕЖДА КОМИТЕТЪ
Редакторъ: ДИМ. РАДЕВЪ
Излиза: СРЪДА и СЖБОТА
Редакция и администрация
Пл. „ЦР. БОРИСЪ“, тел. 140
АБОНАМЕНТЪ:
За год. 80 лв., 6 м. 50 лв. 3 м. 30 лв.
ОБЯВЛЕНИЯ:
Търговски и официални 2 лв. кв.см.

Българската земя

Безмърна е обичага ни към нашата земя, благодатна щедра, земя на розитъ и на красотата. Вслушайте се: въ чълчанитъ вечерни простори се издига гласътъ на паднали герои и борци, трепти лъчезарната пѣсенъ на свободата, дозвучитъ на която умъ раха гордо славни витязи въ неовна бранъ...

Българската земя!
Въ нейнитъ топли скути спятъ вѣчнъ сънь нашитъ предци, едни — минали тихо и незабелязано своя пѣть, други — оставили запечатани съ златни букви имената си въ крижалитъ на историята, просвѣтителни, писатели, борци за свободата, бранили съ слово и мечъ нашето племе и право му на животъ и слънце. И едни и другитъ, спроги си и въ възможности, сж изпълнили дълга си. И въ дни на кръбъ и мъка, и въ дни на радостъ и надежда, до насъ достига задгробния зовъ на предцитъ — да обичаме тая ваята и прекрасна земя, тоя малък, но великъ по духъ народъ, да обичаме несравнимото родно небе, надвесило се ато синъ куполъ надъ китнитъ равнини и полета; да люимъ хайдушката пѣсенъ на стария гордъ Балканъ, тихия лепотъ на Марица, вѣчния ромснъ на Черно-морскитъ вѣли. Отъ вѣкъ на вѣкъ се предава тая любовъ, гсреща, плаенна и неугасваща никога и нейниятъ гласъ звѣни въ сърдцата ни като любимъ напѣвъ, като тайнствения споменъ за юлчината пѣсенъ, подъ чиито звуци сме заспивали така спокойно и довърчиво; като молитва, която изричаме съ заключени ржц и трѣпнещи устни въ дни на скръбъ и страдание. И тая молитва и тая свята пѣсенъ ние ги отнасяме презъ буритъ и борбитъ на живота. И тѣ не тлѣятъ и не угасватъ, а все тѣй свежа е пѣсенъта и все тѣй топла и несеотдайна е молитвата.

Тя ще пребъде — плодната българска земя, защото на нея е въздиханието на душитъ ни, за нея гупятъ сърдцата ни, за нея — великата и щедра родна земя...
Михаилъ Генчевъ

Изъ печата.

Човѣкъ безъ мнение

Тихъ човѣчець съмъ азъ. Дето има една приказка, на правката пѣть не минавамъ. Въ политиката се не бъркамъ, не обичамъ разгорещенитъ работи. Нѣмамъ мнение по нито единъ отъ политическитъ въпроси на днешна Европа и ствѣтуй съмъ спокоенъ и съмъ и добре. Каквото каже шельтъ по даденъ въпросъ, повърждавамъ го, ако ме попита азъбира се, на какво съмъ мнение. Нѣкои казватъ, че ова съмъ правель отъ сериленостъ и робски навици, азъ си зная, че на скромнитъ ора като мене не е позволено да иматъ мнение. Може да ма лично мнение Хаджията, ашото е ходилъ на Божи гробъ акалинтъ, защото самъ си е ли сорбаджия Апостолъ ваксацията, защото е свободенъко иска ще ти лъсне обуча

га, ако не иска нѣма да ги лъсне.
Пѣкъ и да бихъ ималъ мнение, кой би го ценилъ? Прилича ли му на голтака лично мнение? А другъ би билъ въпросътъ, ако задъ гърба си имахъ „сланина“ — тогава мнението ми би било тежко, ценно, мѣродавно.
Но защо ми е потрѣбвало пѣкъ това пусто мнение. Нима охлювътъ, червеятъ иматъ мнение? И пакъ си живѣятъ!
А сегашнитъ времена сж такива, че не ти е потрѣбвало много да имашъ свое мнение. Стой си въ черупчицата, гледай си животецъ и ако е необходимо, викай отъ време на време: „еветъ ефендимъ“!
Такъвъ съмъ си азъ, тихичкъ, скромничкъ, безъ лично мнение, па нека ми е зле!
„Дунавски вести“.

Подъ ЦОШИЯ ПОТЛЕДЪ

1. Миръ и неутралитетъ

Въ хиляди екземпляри правителството е разпръснло изъ страната единъ много смисленъ позивъ за опогненieto н нѣшаа страна къмъ международнитъ исторически събития. Нап-главната своя мисль, която единодушно българскитъ народъ удебрява е изказана съ следните две думи: Миръ и неутралитетъ. Това е пѣтьтъ на България. Въ мирното строителство е нашата надежда да излѣземъ въздрави. единни, опрѣснени отъ събитията. Неутралитетътъ е пълна гаранция да бждемъ оставени на спокойствие и да ни зачитатъ отъ всички страни. Народътъ посреща тая декларация съ голямо довѣствие. Не е пре илено ако се каже, че една отъ малкото страни, въ която гражданитъ съ пълна вѣра гледатъ на утрешния денъ е нашата. Това отпашение къмъ събитията си има своето дълбоко оправдание. Ние ниного не заплашваме; отъ никого не имзимъ чужди земи; никого не имзимъ. Имаме дълбока вѣра въ справедливостта, която най-добре ще се очертае по миренъ пѣть. Така сигурно ще спечелъ мѣ.

ция съ голямо довѣствие. Не е пре илено ако се каже, че една отъ малкото страни, въ която гражданитъ съ пълна вѣра гледатъ на утрешния денъ е нашата. Това отпашение къмъ събитията си има своето дълбоко оправдание. Ние ниного не заплашваме; отъ никого не имзимъ чужди земи; никого не имзимъ. Имаме дълбока вѣра въ справедливостта, която най-добре ще се очертае по миренъ пѣть. Така сигурно ще спечелъ мѣ.

2. Най-великата армия на позиция

Една мирна и мощна армия отъ вчера залъ земята ни и вѣсе раз движване въ цѣлия ни кулгуренъ животъ. Това е армията на българската учаща младежъ. Повече отъ милионъ младежи и деца сега пълнятъ приветливитъ училищни сгради въ градове, села и паланки, за да пиятъ жадно отъ изворитъ на вѣчната наука; да закърмятъ душитъ си съ неугасващитъ добродетели, които свѣтитъ умове на човѣчеството сж ни завещали.

Заедно съ тѣхъ десетки скромни труженици — народни учители, прекрчватъ всѣки училищенъ прагъ за да раздаватъ най-хубавото отъ своята душа. И едни и другитъ изпълватъ своя пръвъ дългъ къмъ България, като градятъ нейния сегашенъ и утрешенъ духовенъ образъ; като даватъ и черпятъ знания, които единствени правятъ народа безсмъртенъ.

Дѣлото на едни и стремжитъ на другитъ трѣбва да предизвикатъ само възхвала и почитъ.

Пивасъ

Културни новини

Ново славянско списание

Въ Бѣлградъ отъ 1 октомври започна да излиза ново голямо списание „Илюстриранъ домъ“. Ще се списа на български, сръбски и хърватски езици. Отъ България сж поканени за сътрудници видни наши писатели, фейлеточисти, художници, журналисти и пр.

Забранени писатели въ Италия

Италианското правителство е забранило книгитъ на следнитъ знаменити свѣтовни автори: Макиавели, Бокачио, Балзакъ, Рабле, Волтеръ, Едгаръ По, Уелсъ, Томасъ Манъ, Цвайгъ, Шницлеръ, Васерманъ а сжщо така и детективскитъ романи на Едгаръ Уелсъ и Кристи.

Литературниятъ в-къ „Хроника“

Известниятъ писателъ Орлинъ Василевъ много наскоро започва да издава голямо двуседмиченъ вестникъ „Хроника“. Въ него ще участвуватъ почти всички наши писатели отъ столицата и провинцията, безъ огледъ на идеи и литературни лагери. Съ своитъ разнообразни отдѣли, техника и прецизно списване, тоя вестникъ ще бже нѣщо ново въ България. Годишенъ абонаментъ е 60 лв. Адресъ: „Добромиръ Хризъ“ 29, София, IV.

Какво става по свѣта

16 септември 1939 год.

Войната въ Полша

По бойнитъ театри сраженията продължаватъ съ невиждаано ожесточение. Германскитъ войски непрестанно напредватъ и обкржжаватъ Варшава. Единъ следъ другъ полскитъ градове падатъ подъ властта на неприятеля. Въпрѣки геройската защита на войскитъ и населението на Полша, германцитъ безспирно напредватъ, като пленяватъ хиляди бойци и голѣми количества оружия.

На западния фронтъ Англичанитъ сж струпали силни войски. Французитъ сж напреднали въ неукрепнитъ германски територии, но решителни боеве тамъ още не сж станали.

Съветска Русия, Балканитъ и проливитъ

Свѣтовниятъ печатъ отдава голямо значение на мобилизацията и поведението на Русия. Огиването на турския външенъ м-ръ въ Москва е въ връзка съ положението на Проливитъ, където СССР. е прѣко заинтересувана. Целта на Съв. Русия е да си остане господаръ на Черно море и не желае да допусне вмѣшательство на никоя велика сила на Балканитъ.

Възстание въ Полска Украйна

Селянитъ въ Полска Украйна сж възстанали срещу едритъ земевладелци. Въ Русия, се надигатъ гласове за присъединяване на полска Украйна къмъ СССР. Въ Женева смѣтатъ, че много наскоро съветското правителство ще влѣзе въ акция за възвръщане на полска Украйна, където живѣятъ осемъ милиона украинци и три милиона бѣлоруси. Ревизионизма въ Русия се надига.

Малки сензационни новини

Италия
Въ всички италиански градове специални отряди изчистватъ противоганглитъ отъзи и надписи, които сж останали още отъ противоганглиската кампания.

Унгария
Ромъния е предложила на Унгария сключване пактъ за менападение, но унгарцитъ отказватъ да приематъ това предложение.

Полша
Понеже гражданското население въ Полша е въоръжено и силно се съпротивлява на германцитъ като води партизанска война, нѣмскитъ войски вече не правятъ разлика между граждани и войници!

Блокъ на неутралнитъ
Отъ Батакана съобщаватъ, папата поканилъ всички неутрални страни да образуватъ блокъ на неутралнитъ.

Чехско правителство въ Лондонъ
Бенешъ възнамѣржавалъ да образува чехско правителство. Както е известно, чехитъ организира своя войска

У насъ

Именния денъ на Престолонаследника
На 14 т. м. бѣ именния денъ на престолонаследника. Въ цѣлата страна бѣха отслужени благодарствени молебени.

ВНИМАНИЕ!
Пристигнаха най-новитъ вълннени платове за дамски рокли и костюми „АНГОРА“ шир. 1.30 м. цена--100 лв. метъръ.
Сезонни вълнени платове за мъжки костюми, дифтини и бархети.
Най-трайнитъ ПODOVI МУШАМИ „ДОНАУЛЕУМЪ“ БРИЗЕНТИ -- всички размѣри.
Само при Ганчо Дянковъ & С-ве.

ВНИМАНИЕ!
ВНИМАНИЕ!
ВНИМАНИЕ!

Всичко за момента

Неизбъжното винаги се струва по-малко страшно. — Може би защото неговата непосредствена близост замъглява пропорциите и скрива последствията. Така е и с войната. Тя вече бушува, а истинския ѝ образ сякаш се забравя. Хората тръпнат от нея, но сега много по-малко, отколкото преди, когато не беше започнала, ..

Въ състоянието, което има сега свѣтътъ, моментът е възвеличен извънредно много. Защото опасността за отдаления човѣкъ никога не е била така голяма. Той не е сигурен за живота си, той не знае какво го очаква утре — привидна и краткотрайна радост или смърт. Той изпада въ трѣскаво състояние. Бъдещето го плаши. Затова не иска да се интересува от него. Гледа и се стреми да го забрави. Не подбира срѣдствата — алкохолъ, развратъ и т. н. Преставя да бъде годинъ за творческа работа. Лекото го завладява. Той не слуша разума — дори го пренебрегва. Защото единъ е девиза: — преди всичко момента. Не пропускай да го използвашъ съ всички срѣдства.

Подобно увлечение е известно въ историческите събития. То създава политически недомислия и робство.

Нека изключимъ подобна възможност за насъ. Нека не забравяме, че момента е само моментъ и нищо повече. Не бива да се забелязватъ и най-малките признаци на смущение и паника. Пожбяването на силитъ носи единствено вреда. Колкото и трудно да е, трѣбва да се превъзмогнатъ всички пречки — проблемитъ на духа, литература, театъръ, наука не бива да се изоставятъ. Разумътъ да остане винаги надъ всичко. И нека се отдаде признателностъ на всички ония културни деятели, които при неспокойнитъ дни продължаватъ работата си — така тѣ подхранватъ спокойствието безъ което не може.

Д-ръ Ив. Ченчевъ

КНИЖАРНИЦА

Денчо Кръстевъ

— Шуменъ —

до края на септември
РАЗПРОДАВА Игнатовитѣ
издания до крайно намаленитѣ юбилейни цени.

Телевизията

завладѣва свѣта

Завъртете бутон!

Величественъ парадъ! Политици, дипломати, кино-звѣзди, шампиони дефилиратъ предъ очудения ви погледъ. Актюелни събития, които ставатъ на 2,000 километра се нижатъ предъ васъ.

Какъ? Чрезъ телевизията. Отъ три години насамъ тя прави огромни завоевания, особено въ Англия, където вече има хиляди частни апарата и нѣколко предавателни станции.

Но и въ Германия, Франция и Америка телевизията крачи съ гигантски крачки. Едно американско телевизионно студио струва 75 милиона лева. До скоро въ Америка имаше продадени около 5,000 апарата. Но на прочутото американско изложение телевизията бѣше една отъ главнитѣ сензации. Сега продаденитѣ апарати бързо гонятъ 25,000 броя.

Лондонъ, Ню Йоркъ, Берлинъ, Парижъ вече редовно предаватъ телевизионни програми. Радиото остарява. Единъ сериозенъ конкурентъ застрашава да го прати въ архивата. .. Защото мечта за човѣчеството бѣше да може да слуша и да вижда това, което става на стотици и хиляди километра

Днесъ и най-невероятнитѣ мечти ставатъ действителностъ.

Общо гражданско и народностно възпитание на ученицитѣ

Новиятъ правилникъ за срѣднитѣ училища

Министерството на Народното просвѣщение окончателно е одобрило новия правилникъ за срѣднитѣ училища. Споредъ него, като основна целъ на гимназията се поставя общо гражданско и народностно възпитание. Това ще рече да не се изпускатъ поводи, за да се насаждатъ и развиятъ въ душигѣ на ученицитѣ общъ къмъ родината, преданностъ къмъ народъ и държава, народностна гордостъ, готовностъ за саможертва и изобщо възвишени добродетели.

Въ новия правилникъ сж дадени и конкретни обяснения въ връзка съ засилване авторитета на училищната властъ, както и всички мѣрки за доброто обучение и възпитание на учащата се младежъ.

Книжнина

„ВЕСТНИКЪ НА ЖЕНАТА“, е най-старото домакинско издание у насъ и единствено, което излиза всѣка седмица. Тази година вестникътъ започва своята деветнадесета годишнина. 18-годишното му съществуване, посрѣщано отъ всички жени съ искрени симпатии, поставя „Вестникъ на жената“ въ положението на истински приятелъ на българската жена и една необходимостъ за всѣки културенъ домъ. Въ неговитѣ страници сж намѣрили мѣсто всички проблеми и събития, които прѣко или косвено интересуватъ българската жена въ семейството и вънъ — въ живота. Едно почти идеално съчетание на духовни интереси (литература, театъръ, музика, художество, обществени прояви и пр.) съ чисто практическитѣ нужди на нашата жена само „Вестникъ на жената“ е достигналъ наредъ съ най-сериознитѣ прояви на човѣшкия духъ у насъ и въ чужбина. Въ страницитѣ му всѣка жена намира и най-малкиятъ практически подробности какъ да води всѣкидневно домакинството, за да има щастливъ и приятенъ семеенъ животъ, какъ да отглежда правилно здрави и бодри деца, какъ да приготвява здрава и питателна храна, да се грижи за своето и т. ва на всички членове на семейството здраве, даватъ се и увеличени модели за бродирание и плетене, модели отъ последната мода, модели за детско облекло, мъжко и дамско бевло, както и кройки въ естествена величина. Сътрудничатъ първитѣ наши хора на художествената мисълъ, науката и практическото знание, които горятъ отъ желанието да видятъ българката възправена наредъ съ женитѣ отъ най-културнитѣ нации. Наредъ съ това, всѣка абонатка получава безплатно редица ценни домакински и прочитни книги, които допълватъ подробно практическата, теоритическа и художествена амбиция на вестника. Първата отъ тѣзи книги е „Мадамъ Кюри“ — живота на великата благодетелка на човѣчеството открителка на радия, — написана отъ дъщеря ѝ Ева Кюри, около 350 страници. Годишниятъ абонаментъ на „Вестникъ на жената“ е 150 лева, до 15. XI. т. г. съ безплатни книжки-премии за 150 лева, които се изпращатъ веднага следъ изплащане абонамента на адресъ „Вестникъ на жената“ — София, Лега № 33. Пощенска чекова смѣтка № 750.

ПЕЧАТНИЦА

„30 P A“ — Шуменъ

Шуменски мѣстенъ затворъ

ОБЯВЛЕНИЕ № 3890

гр. Шуменъ, 12 септември 1939 година

Известява се на интересующитѣ се, че съгласно чл. 167 ал. последна на единадесетия день отъ ликвидането на настоящето въ вестникъ „Шуменска поща“ и вестникъ „Шуменска заря“ въ тѣзи зали на Шуменското Областно Данъчно Управление се произведе спазаряване по доброволно съгласие за отдаване на доставчици хранителни продукти, освѣтлителни и отоплителни материали нужди на затвора за време отъ утвърждаване на спазарявателния протоколъ, до 31 декември 1939 год. въ тѣзи зали на приблизителна стойностъ и количество както следва:

1) Месо говеждо — 1500 кгр. на приблизителна стойностъ — 21,000 лв.; 2) Месо овче — 1000 кгр. — 14,000 лв.; 3) Свинска масъ — 350 кгр. — 9,000 лв.; 4) Слънчоглъдово масло — 750 кгр. — 10,000 лв.; 5) Солъ ситна млѣна — 450 кгр. — 1418 лв.; 6) Соевиненъ — 450 кгр. — 2700 лв.; 7) Брашно дюс — 600 кгр. — 3,000 лв.; 8) Бобъ сухъ — 2,000 кгр. — 1,000 лв.; 9) Сирене небито — 400 кгр. — 6,800 лв.; 10) Тофи I-во кач. — 2,000 кгр. — 4,000 лв.; 11) Оризъ аклтенъ — 350 кгр. — 4,200 лв.; 12) Сливи Кюстендилски — 150 кгр. — 1800 лв.; 13) Червенъ пиперъ — 135 кгр. — 1485 лв.; 14) Маслини II кач. — 200 кгр. — 720 лв.; 15) Макарони — 200 кгр. — 1200 лв.; 16) Газъ петроленъ — 100 кгр. — 700 лв.; 17) Дърва сухи джбови — 21,000 тона — 21,000 лв.

Доставката освенъ за газъта и дървата съгласно дневни и франко затвора. Газъта и дървата се тавятъ сжщо франко затвора, наведнажъ.

Поемнитѣ условия и описанията къмъ тѣзи условия могатъ да се видятъ всѣки присѣствителъ денъ въ канцеларията на затвора, а въ деня на спазаряването въ тържната зала.

Залогътъ за правоучастие въ спазаряването е 5% върху приблизителната стойностъ въ банъчно удостоверение, който следъ утвърждаване на спазаряването се допълва до 10% (чл. 168 отъ З. за Б. О. П.).

Желающитѣ да взематъ участие въ спазаряването да се съобразятъ съ чл. чл. 136 — 140 отъ З. за Б. О. П.

Всички разнооки, гербъ и данъци сж за сметка на предприемача.

ОТЪ ДИРЕКЦИЯТА

Мюсюлманска Вѣроизповѣдна Община гр. Нови-Пазаръ

ОБЯВЛЕНИЕ № 45

гр. Нови-Пазаръ, 13 септември 1939 година

Понеже обявения за днесъ търгъ за продажба на каменитѣ камъни въ напустнатитѣ мюсюлмански гробища не състоя поради неявяване на конкуренти, обявява се на интересующитѣ се, че на единадесетия день отъ публикуването на настоящето обявление въ в-къ „Шуменска поща“ отъ 12 до 18 часа въ помещението на мюсюлманската Вѣроизповѣдна община ще се състои втори търгъ по съкратенъ срокъ сжщитѣ поемни условия,

Председателъ: М. ДЖЕЛИЛОВЪ

Чл.-Касиеръ: Х. ОС. ИСМАИЛОВЪ

Леонидъ Паспалевъ

Значението на художествения реализъмъ въ литературата

Новата европейска литература започна подъ знака на упадъка на импресионизма и декаденството, включвайки въ това последното понятията за символизъмъ, мистицизмъ и литературенъ гедонизъмъ. Тѣзи художествени течения представляваха решителна крачка къмъ разпадение на индивидуализма и банкрутиране на дребната аристократическа идеология. Декадентитѣ и импресиониститѣ изразяваха техниката на победилитѣ човѣкъ, недоволния индивидъ който въ областта на изкуството се стремѣше къмъ индивидуална

жизнерадостъ къмъ метафизическа наслада. Но постепеното развитие на материализма, капиталистическото производство, техниката и науката доведоха пасивното доволство на индивида не само до препятствия, но и до духовно освобождение, т. е. с. до по-голямо усъвършенстване на индивида. Това го принуди да напусне своята затвореностъ, да стане недоволенъ отъ себе си и да потърси своето мѣсто въ новото обществено положение. Настъпи нова епоха въ развитието на която най-важния моментъ бѣ техниката и

принципътъ, който промѣни формитѣ на производството трѣбваше да промѣни и формитѣ на изкуството. И онѣзи писатели, които не само виждаха динамичния характеръ на епохата но и преживѣваха физическа радостъ отъ движението на различнитѣ машини мислѣха, че тѣхнитѣ чувства не ще се побератъ въ кжсата пасивностъ на импресионистическитѣ, символистическитѣ и други форми. Тогава тѣ се опитаха да разрушатъ тѣснитѣ стари форми за да създадатъ нови по-активни, нагледни съобразно съ живота. Така се създаде футуризма.

Ала каквито и опити да се правятъ въ литературата и изобщо въ изкуството, единствениятъ вѣренъ пътъ, който чертае възходъ е пътя на ху-

дожествения реализъмъ, предъ който бледнеятъ и футуризма и импресионизма и кубизма и зенетизма-преходни направления на преходна епоха.

Художествениятъ реализъмъ е единственъ пътъ къмъ здравото чувство на разбиране литературата, защото тя не е само l'art pour l'art, играчка но е едно могъщо срѣдство къмъ наслада и духовно съвършенство. Тя е двигателътъ на общественния процесъ и като така нейнитѣ проблеми сж едни отъ най-важнитѣ за обществения животъ.

Спомямъ си преди години, когато Чавдаръ Мутафовъ държаше сказка въ Самоковъ за своя денди, а по-после излъзоха и книгитѣ му, но нито сказката нито книгитѣ му бѣха разбрани отъ публиката. И за

това денди си остана въ лѣтописъ, която никой не вѣлнува и никой почти не чете. Следвайки правилния пътъ на художествения реализъмъ съвременната литература могла да изпълни и най-свободнитѣ и пламени надежди своитѣ четци, стига само да се отърве отъ начина на ниерничане безсмислено и не и лични и нищожни интереси. За да можемъ да си дадемъ истинския исторически и литературенъ смисълъ на съвременната литература нужно е не само да я проникнемъ и да изяснимъ нейната връзка съ материалистическия процесъ на обществения животъ и нуждитѣ на епохата. Пътътъ който води за реализъмъ. Чрезъ

Просвѣтата е жизнена необходимост

По случай началото на уч. година)

Настъпна учебната година. Учебният зачатък започва. Запустелите училищни дворове и траи отново се оживяват и ехтат от веселите шепове и пѣсни на жизнерадостните деца, на доверашните палавци по улици и площади, но сѣла и градове.

Всѣки малък храмъ на науката разкрива широко вратите си за децата, дошли да отбиятъ една обществена теоба, едно задължение: да се образуват, да придобиятъ знания, които ще ползватъ въ живота, когато отраснат.

Погледнѣтъ малките палавци

Това задължение, облечено въ форма на законъ, тази теоба, която следва да отбиятъ, за тѣхъ една приятна възвуда, единъ радостенъ трепетъ очакване да узнаятъ скрито, неизвестното, което е приключено задъ дверитѣ на драма на науката.

Детето — малкото, девствено, исто и неоформено дете чувствава неопределено влечение къмъ просвета, знание и трудъ. Едва забърбило, то проявява рѣдка любознателностъ къмъ всичко около него, която любознателностъ съ течение а сега времето се доразвива и форма.

Детето е жадно за знания а наука, за просвѣта.

Този стремежъ е естественъ, заложенъ въ него; той е, който отличаватъ останалия животински миръ, който го е стремилъ къмъ по-високи хоризонти отъ момента на първичните човѣшки прояви на интелектуалностъ до сега.

Знанието, просветата, образованието сж насъщна нужда на човѣка. Още отдавна тази велика истина е била праявна и това могатъ да се обяснятъ сж житието, които сж били ползачи и въ древността за просвѣтата.

Пламенниятъ трибунъ, голѣятъ водачъ на великата ренска революция Дентонъ ойтъ отлично е схващалъ ролята и значението на просвѣтата и изрѣкалъ следните мѣждоизрѣчения: „Знанието е светлината, която е трѣбвало да отблъска атакитѣ на своитѣ политически противници срещу оекта да се разшири народното образование.“

Знайтъ, че следъ хлѣба, голѣмата нужда за народа е просвѣтата.

Свѣтловъ.

Животътъ следъ 25 години

Една анкета между американски изобретатели

Американскиятъ вестникъ „Нюс американъ ревю“ е направилъ една интересна анкета между видни инженери, техници и изобретатели, за да се изкажатъ какви изобретения и открития ще могатъ да бждатъ въ услуга за живота на сръдния гражданинъ. Отъ отговоритѣ се вижда, че къмъ 1964 година ще настанатъ интересни промѣни въ ежедневието. Тогава не ще се употребяватъ за отопление и нагриване въглища и нефтъ, които ще бждатъ напълно замѣстени съ инфра червени лъчи. По специаленъ начинъ

тѣ ще се направляватъ да нагриватъ сждовѣтъ за храна, стаята, човѣшкото тѣло и т. н.

Домакинитѣ не ще се ядосватъ постоянно отъ многото прахъ, който сега покрива жилището. Съ специални апарати, чрезъ атмосферното електричество ще се задържатъ всѣкакви прахови и микробни. Почти съ положителностъ учениитѣ смѣтатъ, че слънчевата енергия ще може да се превръща въ електрическа. Въ тоя случай презъ хубавитѣ лѣтни слънчеви дни, всѣко жилище ще се запасява въ специални акумулатори съ електрическа енергия, която ще стигне за цѣла година.

Литературенъ бележникъ

80 годишнината на Кнутъ Хамсунъ

Великиятъ северенъ писателъ Кнутъ Хамсунъ тия дни навърши своята осемдесетгодишна, която е била чествувана тържествено въ неговата родина — Норвегия.

Хамсунъ е известенъ на нашии читатели най-вече съ романа си: „Гладъ“, „Виктория“ и „Благодатъ на земята“. Неговото творчество, напоено съ естественостъ и свежестъ увлича неимоверно много. То ще си остане вѣчно младо и интересно, защото съдържа трайни елементи, които поставятъ надъ временнитѣ влияния и вкусове.

Върху мрачния фонъ на нашии дни, Хамсунъ се издига

като борецъ за пълната свобода на личността и врагъ на установенитѣ традиции и правила въ живота. Той е изпиталъ страданията на единъ човѣкъ, който нѣма какво да яде и не може да се примири съ нормитѣ на една фалшива етика, която убива най-ценнитѣ и възвишени човѣшки пориви. Затова, героитѣ на Хамсунъ сж пропити отъ нестихващъ копнежъ къмъ свободата и природата.

Наредъ съ Достоевски и Толстой, Хамсунъ си остава единъ отъ най-големитѣ сърцеведи на човѣшката душа.

Д. М-въ

Капитанъ Петковско народно читалище

ОБЯВЛЕНИЕ № 5

с. Капитанъ Петко, 7. IX. 1939 година

Капитанъ Петковско читалищно настоятелство на 16-я день отъ публикуването настоящето въ в. „Шуменска поща“ ще произведе търгъ въ общиско-то управление с. К. Петко отъ 9 — 12 часа пр. пладне за отдаване подъ наемъ читалищната нива отъ 47 декара въ мѣстността „ОРМАНДЖИКЪ“, раздѣлена на четири парцела за срокъ отъ три години, начинаей отъ 1. X. т. г.

Първоначална цена 40 лева на декаръ.

Залогъ 10% върху получената цена.

Всички разноси сж за смѣтка на наемателя.

ОТЪ НАСТОЯТЕЛСТВОТО.

Четете и разпространете вестникъ „Шуменска поща“

Внимание!

Много реклами ще четете за цигари съ громки имена, но въ цѣлата страна се знае, отъ дълги години, че само

КАРТЕЛА

благодарение на грамаднитѣ си ипостоянни запаси, отъ отлежали южно-български ароматични тютюни, е давалъ, дава и ще дава на своитѣ многобройни пушачи, най-важното винаги еднакви, обезпачени по модеренъ начинъ и приятни на пушачи цигари, отъ всички качества, които не дразнятъ и не предизвикватъ кашлица.

Цигаритѣ II качество „Златна арда“, никой не е надминалъ и не ще надмине качествено.

Опитайте и новитѣ, незамѣними по добротъ качество III качество цигари „КАРТЕЛЪ“ — СРЪДЕНЪ! Не напразно изъ цѣлата страна се носи гласътъ на пушачитѣ: „Картелъ, че пакъ Картелъ“!

Отъ Безим. Акц. Д-во Съединитѣ тютюневи фабрики — „КАРТЕЛЪ“ — Шуменъ

Истински съртъ тютюнъ за лула само КАРТЕЛА

Истински съртъ тютюнъ за лула само КАРТЕЛА

Шуменъ

Зачо всички дами и гос. поникъ предпочитатъ Бръснаро-фризѣрския салонъ „ДАЛИЛА“?

Зашото се работятъ идеални и трайни фризюри, по последнитѣ журналы съ МАША, водна ондоляция

и държи рекордъ за електрическо кѣдрене съ най-новитѣ изпитани апарати съ масла безъ изгаряне на главитѣ, завити краища на букли до израстване на косата.

Въ КОЗМЕТИЧЕСКИЯ ОТДѢЛЪ се поставятъ специални биологични маски за подмладяване и специална лампа съ ултра къси вълни.

—Боядисване съ безвредни бои на коситѣ, 48 естествени цвѣтове 4 различни марки.

—Въ мъжкия отдѣлъ — приятна обстановка, идеална чистота, леко бръснене на зжболѣкарски столове, течаша вода и водни масажии за вѣчна младостъ. — Вежливи работници.

Съдържателъ: ПЕНЧО АТ. АРНАУДОВЪ ул. „Славянска“, срещу 7 п. полкъ — Шуменъ

Домакини, шивачи и шивачки,

Преди да си купитѣ машина, незабравяйтѣ марката „Кьолеръ“ най-усъвършенствувани, солидни и ефтини.

Проверетѣ за да се уверитѣ.

Главно представителство за Шуменъ и околията Ил. Николовъ, маг. „БАЛАНСКИ“ ул. славянска 701 гр. Шуменъ

жржанието къмъ създаването на нови художествени творения. Чистата художественостъ води къмъ реализъмъ, а реализмътъ е най-висшиятъ степенъ за развитието на човѣкия духъ въ който чувствения миръ е едновременно идеаленъ миръ и въ който лната действителностъ сжтава като художествена творба.

Ще А. Пушкинъ пръвъ по-точно поезията по пътя на действителността, защото наблюдава въ природи и живота той постави на първо място на художествената реализмъ. Отношенията между творения и действителностъ, Белински, Добролюбовъ и Чернишевски най-ясно изказаха силата на художествената реализмъ. Литературата била много по-големо зна-

чение когато тя изобразява всички явления на действителността, дори и неприятнитѣ картини отъ живота, подлостта, невежеството и престѣплеността. Но разбира се не натуралистично, а като покаже тѣхнитѣ истински причини отъ които тѣ сж произлѣзли. За да могатъ да се разбератъ и да се изобразятъ тѣзи причини необходимо е да се изработи въ душата твърдото убеждение, че е възможно изходъ отъ съществуващия редъ на иѣщата. Тогасъ писателя би ималъ творчески импелсъ да изобразява въ поетични образи живота, та дори и въ сатириченъ тонъ.

Аристотелъ разглежда изкуството катъ подражание на живота, а Хекелъ смѣта за основа на изкуството това, че то изобразява действителностъ

та. Както всѣка идея тъй и художествения образъ създаденъ отъ художествения реализмъ се създава по сложенъ пътъ: отъ живото съзерцание къмъ абстрактното мислене и то къмъ практиката, такъв е диалектичния пътъ за познаване на истината, познаване на обективната реалностъ. Художествената реалистична литература наредъ съ типизацията индивидуализацията и художествената измислица е характерна и съ това, че показва многостранно живото, обхващайки различнитѣ му страни, въ тѣхното единство, комплексно, синтетическо. Отъ тукъ и задачата на писателя да мисли и покаже сложнитѣ обществени отношения при всичкитѣ имъ случаи.

Художествениятъ реализмъ минава презъ областта на

смѣли тѣрсения е експерименти, защото новото съдържание на литературата изисква нови думи и нови съчетания на изобретателнитѣ сръдства. Разбира се не само безкрило оригиналчане, когото понѣкога довежда до версификация. Съвременниятъ художественъ реализмъ водейки борба срещу отживѣлитѣ форми провъзгласява своя апелъ за народно изкуство, което може да се храни отъ сокотѣ на народното творчество, отнасяйки се критически къмъ богатото наследство отъ миналото.

Часть отъ нашата интелектуална, която има претенции да минава за такава смѣта съвременната литература често пъти за не сериозно дѣло. Безъ да оправяме каквито и да било хули къмъ тѣзи кретения бихме искали с

припомнимъ единъ фактъ отъ нашето минало, когато нашата литература изигра грамадно и велико дѣло при свѣстяването на нашия народъ, похвата на възраждането.

Художествената реалистична литература служи за цѣлитѣ на общественото развитие, тя подобрява нравствената природа на четеца. За тази целъ тя разполага съ могъщото сръдство да обработва вкѣтъ на четеца къмъ изаязното. Тя подобрява нравствено хората, като въздействува върху разума, вкуса, моралнитѣ чувства различнитѣ страни на прекрасното. Ето защо, ние гледаме на съвременния писателъ като на инженеръ на човѣшкитѣ души, който тепърва има да изплънява и единъ голѣмъ общественъ дългъ къмъ неговото време.

шуменска ПОЩА

В-КЪ ЗА КУЛТУРА, СТОПАНСТВО И ОБЩЕСТВЕНОСТ

Действието на бойните газове

Въз тазн категория цѣла редица бойни газове, нѣкой отъ които представятъ истински газове, други сж такива не веднага се превръщатъ на пари, треги — въ мъгли при експлодирването на снаряда или отъ сжда, въ който сж помѣстени. Нѣкои отъ тѣзи газове освенъ задушване, могатъ да причинятъ раздразване на кожата, действуватъ на носа и очитѣ и на вътрешнитѣ органи.

Главниятъ обектъ на задушкивитѣ газове сѣставятъ дихателнитѣ пѣтища, т. е. гърлото дихателната трѣба, бѣлиятъ дробъ, бронхитѣ и плеврата, презъ които тѣ минаватъ и извършватъ своето гибелно действие, възпалявайки ги (и-перитѣ) или изгаряйки ги (люизитѣ) съединявайки се съ водата или течноститѣ на тѣзи вътрешни органи на тѣлото.

Задушливитѣ газове иматъ за основа хлоръ, бромъ и въглеродъ. Единъ отъ най-главнитѣ и повече употребяванитѣ отъ тѣхъ е фосгенътъ, който е кислородно-хлорно-въглеродно съединение. Други видове такива газове сж хлорпикринътъ и пр.

Фосгенътъ е билъ употребяванъ главно отъ германскитѣ войски на френския фронтъ и на италианския отъ австрийцитѣ презъ Великата война.

Действието на фоогена се основава на голѣмия афинитетъ на хлора къмъ водата: той се съединява съ водата отъ тъканитѣ. Ако човѣкъ бжде огазенъ когато е уморенъ и следоват. диша дълбоко той пада на земята и самъ ускорява съ това смъртта си, която може да настѣпи въ нѣколко минути.

Пораженията и смъртта на огазенитѣ е въ зависимостъ отъ силата (концентрацията) на газа. Първитѣ признаци на огазването сж следнитѣ: бързо дишане, при което сжщото бива и твърде повърхностно, кашляне, лоша миризма, която се дължи на настѣпилото вече вътрешно изгаряне, почващо задушаване, болки въ грѣдния кошъ и пристѣпи на повръщане.

Ако огазенитѣ се намиратъ при пълно спокойствие, подобрието нѣма да закѣснѣе да

се прояви следъ нѣколко часа.

Поради своето силно действие фосгенътъ е намиралъ голѣмо приложение въ Великата война и отъ дветѣ воюващи страни. Смъртоноснитѣ процентъ е 45 мгр. фосгенъ въ единъ куб. м. въздухъ.

Поради това че се отнема водата на разнитѣ сокове въ организма, както и на кръвта тази последната почва да се сгъстява, кръвообръщението почва да се затруднява, сърдцето, особено дѣсния вентрикулъ почва да работи трудно и пулсътъ намалива чувствително. Отъ тѣзи поражения, бѣлиятъ дробъ не може да извършва добре процеса на окисляването на кръвта. Въ срѣдно-тежки случаи на огазване смъртта може да настѣпи следъ 2-3 дни а въ полски случаи оздравяването настѣпва следъ нѣколко дена.

Лѣкуването звиса отъ степента на пораженията, и се мѣни споредъ случая. Ето защо никога не бива да предприемаме нищо безъ лѣкаря, а това, което трѣбва да знемъ до неговото пристигане, е, че не бива да правимъ изкуствено дишане на огазенитѣ защото силниятъ притокъ отъ кислородъ може да повреди огазеното мѣсто.

Другъ задушливъ газъ е хлорпикринътъ. Това е безцветна течностъ, която се изпарява даже при обикновена температура, следъ което лесно преминава въ газообразно състояние при пукването на снаряда. Свойствата на хлорпикрина сж почти сжщитѣ, както на другитѣ задушливи газове, съ тази малка разлика че той действува въобще на лигавицитѣ въ цѣлото тѣло, особно на роговицата на окото, причинявайки неударжимо съзрзене. Неговата орогноотъ е силна: смъртта настѣпва при 2 грама хлорпикринъ въ 1 куб. м. въздухъ. Оравянето става по сжщия начинъ и по сжщитѣ пѣтища, както при фосгена. Такава концентрация, обаче, не може да се достигне при обикновени нападения отъ самолети, нито може да трве дълго.

Изъ сп „Газова защита и авиация“.

Народно стопанство

Добитъкъ за работа

Машинното обработване на земята у насъ е все още неприложимо, главно поради нерентабилността при въвеждането му. Земята у насъ се раздробява на все по-малки работни кжсчета. И тоя дѣлежъ продължава, за да се стигне до смѣшното положение да има ниви съвсемъ малки; а тия собственостъ на отдѣленъ човѣкъ да сж прѣснати въ всички посоки. Сигурни срѣдства срещу това зло сж кооперацията и комасацията.

За сега цѣлата груба стопанска работа се извършва съ домашни животни — волове, биволи, коне. При сжществу-

ващото раздробяване на земята, обедняването на стопанствата грижитѣ за тоя работенъ добитъкъ сж сведени до минимумъ, да не кажемъ — не сжществуватъ. Така тия мълчаливи и вѣрни другари на човѣка сж изложени на гладъ и болести.

Въ стопанството нѣма мѣсто на чувства — тамъ царува смѣтката. А тая смѣтка ясно подчертава, че поддържането на специаленъ работенъ добитъкъ е излишно — издрѣжката му подхвърля ползата, която принася.

Естествено, подобно положение не може да остане и за-

ХРОНИКА

Земедѣлско-стопанската задруга въ града ни е отпредила следното благодарствено писмо до нашия свещеникъ Никола Хубанчевъ:

Ваше Благоговенство, Ржководното тѣло на Шуменската мѣстна Земедѣлско Стопанска Задруга отъ свое име и отъ името на всички организирани и неорганизирани земедѣлци-стопани отъ гр. Шуменъ, Ви благодаримъ за изнесената отъ Васъ презъ време Богослужението на 14 т. м. беседа за значението на Българската Земя — тържество съпадащо се съ Имение дѣнь на Престолонаследника Н. Ц. В. Князь Симеонъ Търновски — едно тройно народно тържество което изразява Величието на Българския прес олъ, Победата на Българската земя и Възхода на земедѣлско професионалното движение.

Хвала и честъ Ви прави казаното, драгий народенъ пастиръ и ние земедѣлцитѣ-стопани никога не ще забравимъ дълбоко назидателното Ви слово.

Съюзниятъ и дружественъ празникъ на тукашното д-во на запаснитѣ офицери ще се отпразднува утре — 17 т. м. Сборенъ пунктъ — църкв. „Св. Възнесение“ къмъ 10 часа.

Дамско късо палто е намѣрено до магазина на Я.ко Абаджиевъ — тукъ. Който го е загубилъ да го потърси въ общината.

Каменодѣлци търси тукашното обл. инженерство съ 100 лв. надница.

Парфюмерии и др. ще се продаватъ на търгъ при тукашното акцизно управление на 20 т. м., 14 часа.

Търговцитѣ на едро сж длѣжни всѣко 1-во и 15-то число на месеца да даватъ сведение за движението на стокитѣ си. Нарушителитѣ ще бждатъ наказвани.

Забранено е на редакциии на весници, на заведения и пр. да залепватъ по витринитѣ и прозорцитѣ си съобщения, афиши и телеграми по международни събития

Комисията по рекрутване на строителни работници за Германия ще заседава на 18 т. м. въ тукашната ин пекция на труда.

напредъ — изходътъ трѣбва да се намѣри. И той е намѣренъ. Дребнитѣ стопанства не могатъ да се лишатъ отъ добитъкъ — безъ него тѣ сж немислими. Щомъ воловетѣ или биволитѣ трѣбва да се отстранятъ, понеже нѣма смѣтка, тогава е належащо отглеждането на крави и биволици. Истина, тѣ сж по малко приходни за работа. Но въ такъвъ случай полската и земедѣлска работа ще продължи малко по-дълго време. Тя, обаче поради малкия си размѣръ е по силитѣ на кравитѣ. А последнитѣ допринасятъ и съ млѣкото си за издрѣжката на стопанството. Редовнитѣ заплодявания осигуряватъ и нови работни крави, или пъкъ създаватъ другъ приходъ чрезъ продаването на мжжитѣ приплоди.

Въвеждането на крави и биволици за работенъ добитъкъ е необходимостъ. То, обаче, е палиативна мѣрка. Злото произтича отъ раздробяването на земята.

Д-ръ Ив. Ченчевъ.

Ново!

Съобщавамъ на многобройнитѣ си стари клиенти приятели и познати, че открихъ ново питиепродавно заведение на улица Войнишка—задъ Военния клубъ.

Пустнахъ въ продажба вина и пелини собствено производство ненадминати по качество и вкусъ.

Всѣка вечеръ най-разнообразни закуски на скара и др. мезета.

Едно посещение и ще се увѣрите

Отъ бившия съдържател на бюфетъ при читалище „Архангелъ Михаилъ“

СТЕФАНЪ ЯНКОВЪ

Печатница

30 P A

Приема
за печатъ всѣкакви
печатни произведения

Месни произведения (отъ домашни животни и птици) нѣма да се ядатъ 2 пѣти седмично — срѣда и петъкъ. Презъ тѣзи дни халитѣ ще бждатъ затворени. Частнитѣ домове, сжщо, ще бждатъ контролирани.

На нарушителитѣ ще се сѣставятъ актове

Безплатно ще получи книгата „Мадамъ Кюри“, романизирана биография на най-великата жена на нашия вѣкъ, написана отъ нейната дѣщеря Ева Кюри (стр. 350. Цена 80 лв.) — и още други готварски и домакински книги за 70 лв. всѣка жена, която се абонира за новата 19-годишнина на „Вестникъ на жената“. „Вестникъ на жената“ е най-старото домакинско и единствено седмично издание за жени у насъ. Дава на своитѣ читателки всѣка седмица статии отъ най-добритѣ наши публицисти по всички актуални за женитѣ обществени и културни събития, разкази и стихове отъ първитѣ наши и чужди писатели, богати здравни и възпитателни съвети, упѣтвания за добро водене на домакинството и спокоенъ семеенъ животъ, изпитани рецепти за готвене, практически съвети, най-новата мода, увеличени модели за бродирание и плетене, кройки въ естествена величина и пр. Годишенъ абонаментъ 150 лв. съ безплатни книги-премии за 150 левта. Адресъ: „Вестникъ на жената“ — София, Лега. 32. Пощенска чексва смѣтка № 750.

Парламентар комисиия при М-ото на земедѣлството въ последното си заседание е препоржчено бързи мѣрки въ защита на земедѣлския производителъ.

Какво ще се прави гроздето? М-вото на земедѣлството пропържва гроздето тая година да се преработва въ мармаладъ, медъ, пулпъ и др.,

Ще се взематъ мѣрки неоскъня пазаръ да се полжежд на задоволителна — 6—7 лв. нагроздето „Борна и“

За наследяващъ земедѣлски имоти по жѣлепеления. Замислюва се за лишиване отъ наследствена сѣката челядъ, съ която да се силно ощетена земедѣлскитѣ имоти. ваватъ се всички заинтересовани отъ случая, които желатъ остане въ сила досѣга наследствено право да даватъ на адресъ Петъръ левъ ул. „Св. София“, 6—

М-ръ Багрянъ е заявилъ, че има благоприятни изгледи за износъ на плодове. Той препоржва селението да суши слититѣ то иматъ благоприятни изгледи за износъ. Инакъ изгледъ сжщо за износъ свини.

Четете „Шум. пог.“ Рекламирайте въ „Шум. пог.“ Абонирайте се за „Шум. пог.“! Станете сътруднитѣ „Шум. пог.“!

Министерството просѣтната препоржва мии. М-вото на просѣтното издаде окръжно, съ което да не се харчатъ паритѣ лишни нѣща. безъ об може.

Сжщото министерство нарежда ученицитѣ да ратъ всички отпадащи предметни предмети като стари вестници, кутини, цали, желѣзо, тенекъ, деи, олово, калай, стан пр Всички тия предмети се закупуватъ.

ПЕЧАТНИЦА
30 P A -- Шумен